

«Չաարատ Կապան» ՓԲԸ կողմից ԹԻՎ ԼՎ-183 Լեռնահատկացման ակտով սահմանված տարածքում (Կապան համայնք նախկին Շահումյան բանավան) 2020թ-ին տեղի ունեցած փլուզման հետևանքների վերացման (ռեկուլտիվացիայի) միջոցառումների շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նախնական գնահատման հայտի վերաբերյալ 2-րդ հանրային քննարկման

Ա Ր Ձ Ա Ն Ա Գ Ր ՈՒ Թ Յ ՈՒ Ն

19.09.2023թ.

ք. Կապան

«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» ՀՀ օրենքի /21.06.2014թ. ՀՕ-110-Ն/, ինչպես նաև ՀՀ կառավարության 19.11.2014թ. N 1325-Ն որոշմամբ սահմանված կարգով՝ որպես ազդակիր համայնք Կապանի մշակույթի կենտրոնի շենքում 2023 թվականի սեպտեմբերի 13-ին, ժամը 12:00-ին տեղի ունեցավ «Չաարատ Կապան» ՓԲԸ կողմից ԹԻՎ ԼՎ-183 Լեռնահատկացման ակտով սահմանված տարածքում (Կապան համայնք նախկին Շահումյան բանավան) 2020թ-ին տեղի ունեցած փլուզման հետևանքների վերացման (ռեկուլտիվացիայի) միջոցառումների շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նախնական գնահատման հայտի վերաբերյալ 2-րդ հանրային քննարկումը:

Քննարկմանը ներկա էին «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի փորձագետ՝ Գոհար Մինասյանը, «Չաարատ Կապան» ՓԲԸ վարչական տնօրեն՝ Էդգար Հովհաննիսյանը, հանրային կապերի մենեջեր՝ Արփինե Հարությունյանը, բնապահպանության բաժնի մենեջեր՝ Աիդա Ալեքսանյանը, Կապանի համայնքապետարանի աշխատակիցներ, ինչպես նաև այլ քաղաքացիներ:

Հանրային քննարկման մասնակիցների անհատական կազմը կցվում է սույն արձանագրությանը:

Հանրային քննարկումը վարեց Կապան համայնքի ղեկավարի 1-ին տեղակալ՝ Գոռ Թադևոսյանը: Նա ողջունեց ներկաներին, ներկայացրեց օրակարգը: Որպես ծանոթություն հիշեցրեց, որ հանրային քննարկման վերաբերյալ կարելի էր ծանոթանալ «Առավոտ» օրաթերթի 2023 թվականի սեպտեմբերի 2-ի թիվ 151 (6923) համարում, ինչպես նաև ՀՀ շրջակա միջավայրի նախարարության և Կապանի համայնքապետարանի պաշտոնական կայքերի հայտարարությունների բաժնում (www.env.am, www.kapan.am):

Ձեկույցի համար խոսքը փոխանցվեց ՀՀ շրջակա միջավայրի նախարարության «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի փորձագետ՝ Գոհար Մինասյանին:

Չեկոյց (Գոհար Մինասյան) - Շրջակա միջավայրի ազդեցության փորձաքննական կենտրոն՝ «Չաարատ Կապան» ընկերության կողմից փորձաքննության է ներկայացվել ԼՎ-183 Լեռնահատկացման ակտով սահմանված տարածքում (Կապան համայնք նախկին Շահումյան բանավան) 2020թ-ին տեղի ունեցած փլուզման հետևանքների վերացման (ռեկուլտիվացիայի) միջոցառումների շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նախնական գնահատման հայտը: Ներկայացնեմ, որ հանրային քննարկման 2-րդ փուլն է այս պահին ընթանում, հանրային քննարկման առաջին փուլն արդեն գիտենք, որ իրականացվել է: Հանրային քննարկման 2-րդ փուլը կազմակերպվում է ըստ օրենքի՝ «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ը քննարկումների պատասխանատուի հետ համատեղ՝ ձեռնարկողի մասնակցությամբ: Հայտն ուսումնասիրվել է, ուղարկվել է նախարարության տարբեր ստորաբաժանումներ, մասնագիտական կառույցներ՝ կարծիքների ստացման նպատակով: Ստացված բոլոր կարծիքները հաշվի են առնվել: Եթե ունեք հարցեր, դիտողություններ, առաջարկություններ, ապա կարող եք այս պահին բարձրաձայնել կամ 5 աշխատանքային օրվա ընթացքում կարող եք ներկայացնել «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննական կենտրոն» ՊՈԱԿ: Ես ներկայացնեմ, որ փլուզումները տեղ են գտել Շահումյանի ոսկի - բազմամետաղային հանքավայրի մակերևութի հյուսիսային հատվածում՝ նախկին Շահումյան բանավանից դեպի 1.14 կմ հյուսիս արևմուտք, միմյանցից՝ 21մ հեռավորության վրա:

Փլուզման փոսերը ձագարածն տեսք ունեն, որոնցից մեծի արտաչափսերն են ըստ տարածման՝ 13մ, իսկ ըստ հզորության՝ 16 մ: Բացվածքի մակերեսը կազմում է 530.66 մ², ըստ տարածման՝ 10,13մ, իսկ հզորությունը՝ 10մ, որի բացվածքի մակերեսը կազմում է 322.22մ²: Նշեմ նաև, որ աշխատանքների ավարտից հետո կատարվելու է ռեկուլտիվացիա, ինչպես նաև կատարվելու են մշտադիտարկումներ՝ հողի, օդի, ջրի: Նախատեսվող տարածքում Կարմիր գրքում գրացված բույսեր և կենդանիներ չկան, չի գտնվում բնության հատուկ պահպանվող տարածքների շրջակայքում: Կան հուշարձաններ, սակայն մենք առարկություն չունենք այդ հարցերում: Խոսքը փոխանցեմ ձեռնարկողին, այնուհետև հարցերի և դիտողությունների համար պարզաբանումներ կներկայացնեմ:

Խոսք (Գոռ Թադևոսյան) – Շնորհակալություն զեկոյցի համար: Նախնական գործունեության հայտի ներկայացման համար խոսքը փոխանցեմ «Չաարատ Կապան» ՓԲԸ բնապահպանության մենեջեր Աիդա Ալեքսանյանին:

Ձեկույց (Աիդա Ալեքսանյան) – Մի փոքր ներկայացնեմ ընկերությունը: Ձեռնարկողը «Չաարատ Կապան» ընկերությունն է, որը զբաղվում է հանքարդյունաբերությամբ և հանքարստացմամբ: Ձեռնարկությունն ունի շուրջ 1000 աշխատակից՝ վերջնական պրոդուկտը արծաթի և ոսկու պարունակությամբ պղնձի և ցինկի խտանյութերի ստացումն է: Նախատեսվող գործունեությունն, ինչպես և նշվեց նախատեսված է գոյացած փլվածքների, փլուզումների լցապատմամբ դատարկ ապարներով և հետագայում դրանք ռեկուլտիվացիայով: Նպատակը կայանում է նրանում, որ ապահովվի տվյալ տարածքի կայունությունը՝ հետագա փլուզումներից կամ ապակայունացումներից խուսափելու համար: Վերականգվի տարածքի աշխարհագրական տեսքը՝ ռելիեֆը և նաև բնապահպանական և անվտանգության ռիսկերի նվազեցման ու վերացման նպատակով է իրականացվելու: Ինչպես և նշվեց՝ գործունեության ընթացքում նախատեսվում է բուն փլվածքների լցապատումը դատարկ ապարով՝ հետագայում կավային շերտ է լինելու, որը տոփանվելու է ավելորդ խոնավությունից և ջրի ներթափանցումից խուսափելու համար, իսկ կավային շերտի վրա լինելու է նաև հողաբուսային շերտ՝ վերջնական ռեկուլտիվացիայի համար: Բուն աշխատանքներն իրականացվելու են պայմանական երկու փուլով: Առաջին փուլի ընթացքում տեղի է ունենալու լցափակում դատարկ ապարներով վերգետնյա հատվածից, երկրորդ փուլում՝ բուսածածկի վերականգնումը կենսաբանական ռեկուլտիվացիայի տեսքով: Ընդհանուր առմամբ այսքանը: Շնորհակալություն ուշադրության համար:

Խոսք (Գոռ Թադևոսյան) – Շնորհակալություն, հարցեր կա՞ն հարգելի հանրային քննարկման մասնակիցներ:

Հարց (Արմեն Գևորգյան) – Իրավատեր կապանցիներ բնապահպանական կազմակերպության քարտուղար Արմեն Գևորգյան: Հարգելիներս հարցս հետևյալն է: Երբ խոսում ենք դատարկ ապարներով լցակույտերը ապահովելու մասին այդպ՞ք հնարավոր չէր նախկինում այդ ամենը անել: Փոխարենը դատարկ ապարները «Չաարատ Կապան»-ը մշտապես տեղափոխել է Գեղանուշի պոչամբար: Դրա մասին, եթե թույլ կտաք հետագայում կանդիդատանք: Եվ ի՞նչ ապարներով է ներկայում այդ վթարված հատվածը լցվելու, չէ որ բոլոր դատարկ ապարները նախատեսված է լինում այլևս չօգտագործվող հանքախորշերի և հանքուղիների լցոնումների համար: Մինչ այժմ նման աշխատանքներ տեսանելի չեն: Հետագայում այդ ամբողջ դատարկ ապարները օգտագործելուց, ինչպե՞ս եք պատրաստվում նախկինում օգտագործված հանքուղիները և հանքախորշերը լցոնել, ի՞նչ միջոցներով:

Պատասխան (Աիդա Ալեքսանյան) – Թույլ տվեք պատասխանեն: Առաջինը ի՞նչ դատարկ ապարներով է լցապատվելու: Լցապատվելու է շատ-շատ ավելի վաղուց կուտակված դատարկ ապարներով, որը նախկինում ընկերության նախագծով նախատեսված դատարկ ապարների լցակույտում կուտակված կար: Բնականաբար այս գործունեությամբ նաև երկու հարց է լուծվում՝ դատարկ ապարների լցակույտի քանակությունն է նվազեցնում, որը հետագայում նաև օգնելու է տարածքի ռեկուլտիվացումն ավելի դյուրին և հեշտ իրականացնել: Ինչ վերաբերում է ընկերության դատարկ ապարների տեղափոխումը տարբեր տեղեր՝ այս պահին այդ գործունեության մասին չէ խոսքը, ներկայացնելու համար միայն կարող եմ նշել, որ ընկերությունը դատարկ ապարների տեղաշարժն իրականացնում է համաձայն տեխնիկական նախագծի: Եվ, բնականաբար, դատարկ ապարները ամբողջությամբ դուրս չենք բերում մակերևույթ, այլ նրա հետ լիցք էլ է արվում: Ինչ վերաբերում է տվյալ տարածքին, ինչի արդյունքում է դա գոյացել, եթե նկատել եք նախնական գնահատման հայտում նշված է, որ տվյալ տարածքն ընկերության կողմից չի շահագործվում ու չի էլ շահագործվելու, չի էլ նախատեսված: Դա նախկինում դեռ ԽՍՀՄ տարիներից մնացած հին փորվածքներ են, որոնք որ հիմա այս պահին չեմ կարող քննարկել ինչի չի լցապատվել կամ ինչի է լցապատվել, բայց փաստացի, որպես այդպիսին մենք կանգնած են փաստի առաջ, որ տեղի է ունեցել փլուզում՝ հին փորվածքներում և բնականաբար ընկերությունը ձեռնամուխ է եղել այդ հարցերի լուծմանը, որպեսզի հետագայում շատ ավելի բարդ խնդիրներ չառաջանան նախ և առաջ, երկրորդն էլ բնականաբար ընկերությունը հանքի փակման ժամանակ, ինչպես որ ընդունված է նախագծվել է, որ պետք է ռեկուլտիվացիա անել: Բնականաբար հիմա այս ռեկուլտիվացիան անելը ավելի նպատակահարմար է, որովհետև հետագայում, ինչպես նշեցի, այդ հատվածներում այլ աշխատանքներ ընկերությունը չի նախատեսում: Կարծում եմ բոլոր հարցերին պատասխանեցի:

Հարց (Արմեն Գևորգյան) – Շնորհակալություն, չէ բոլոր հարցերը չի: Ամեն դեպքում հարցեր էլի կան: Այնտեղ շեշտում եք կապահովվի շերտ, դրանից հետո գնա ուրիշ շերտ, բուսականություն և այլն: Ներկայումս «Չաարատ Կապան»-ի կողմից օգտագործվող Գեղանուշի պոչամբարում մենք չենք նկատում բուսական շերտի, կավահողի կամ բնահողի հանում և պահեստավորում, որպեսզի հետագայում այդ շահագործումները, եթե կլինեն, հետագայում նման հանրային քննարկումների ժամանակ նախկինում օգտագործված բառը չշեշտվի: Վերջերս մեկ փաստ ենք արձանագրել Գեղանուշում, իհարկե հեռավար նկարահանման միջոցով, որ բուսական շերտը գտնվում է արդեն պոչամբարի ջրային շերտի

վրա: Եթե չի հանվում բնահողը, չի հանվում կավահողը հետագայում այդ ռեկուլտիվացիան իրականացնելու համար որտեղի՞ց է այդ ամբողջ միջոցները օգտագործվում: Խնդրում եմ պատասխանել:

Խոսք (Գոռ Թադևոսյան) – Պարոն Գևորգյան այսուհետ խնդրում եմ հարցերը տալ հանրային լսման առարկա դարձած թեմայի, մասնավորապես Շահումյան բանավանում նախատեսվող գործունեության հետ կապված: Ես հասկանում եմ, որ դուք լինելով բնապահպանական կազմակերպություն՝ ոլորտի ներկայացուցիչներին տարբեր հարցեր ունեք հնչեցնելու, բայց այսօր եկե՛նք չմոռանանք, որ քննարկվում է կոնկրետ Շահումյան բանավանում 2020թ-ին տեղի ունեցած փլուզման հետևանքների վերացման միջոցառումների ծրագիրը: Եվ խնդրում եմ հարցերը տալ այս ծրագրի շրջանակներում: Եվ Ձեր հարցի առաջին մասը՝ տիկին Ալեքսանյան, կարո՞ղ եք պատասխանել, թե ինչպիսի՞ բուսածածկով է նախատեսվում կոնկրետ Շահումյանի փլուզումները, ռեկուլտիվացիայից հետո ինչպիսի՞ բուսածածկ է լինելու:

Պատասխան (Աիդա Ալեքսանյան) – Շնորհակալություն: Ես ինքս ուզում էի շեշտել, որ այս պահի գործունեությունը, որը ներկայացվում է բոլորովին այլ է, իսկ ինչ վերաբերում է բուսահողային շերտը, որը օգտագործվելու է, ընկերությունն ունի պահեստարան, որը մոտավորապես 1-2 կմ է հեռու նշված գործունեությունից, որտեղ կուտակվում են ընկերության գործունեության ընթացքում առաջացող բուսահողային շերտերը՝ հետագայում ռեկուլտիվացիա իրականացնելու նպատակով: Բնականաբար, նախնական գնահատման հայտում հստակ նշվել է, թե ինչ քանակությամբ հող է անհրաժեշտ տարածքի ռեկուլտիվացիայի համար և մեկ այլ նախագծով՝ տեխնիկական նախագծով, որի փորձաքննությունը դեռևս 2019թվականին ընկերությունը ստացել է դրական եզրակացություն, նշված է նաև պահեստարանում առկա բուսահողի քանակությունը և օգտագործվող բուսահողի քանակությունը: Նաև հետագայում կատարվող աշխատանքների քանակությունը թույլ են տալիս ներկա գործունեության ընթացքում օգտագործել ռեկուլտիվացիայի համար:

Լրացում (Գոհար Մինասյան) – Հավելե՛մ նաև, որ այս փուլից հետո, եթե տրվի տեխնիկական առաջադրանք արդեն ռեկուլտիվացիայի ծրագիրը կներկայացվի առանձին, մանրամասն կներկայացվի: Ինչպես նաև ռեկուլտիվացիայի ծավալի փոփոխության, անհրաժեշտ գումարի վերաբերյալ: Այս պահին ներկայացված է 6700մ խորանարդ դատարկ ապարների համար:

Խոսք (Գոռ Թադևոսյան) – Շատ լավ, շնորհակալություն: Կա՞ն հարցեր:

Լրացում (Արմեն Գևորգյան) – Հարցերը երևի թե ռեկուլտիվացիայի վերջնական նախագծի նախապատրաստական աշխատանքներից հետո կլինեն, եթե ժամկետներին ծանոթանանք, հասկանանք լցոնումները ի՞նչ ժամկետներում են նախատեսված: Կխնդրեի ուղղակի հաշվի առնեք նստվածքային ժամկետները, որպեսզի հետագայում խուսափենք բոլոր նմանատիպ դեպքերից:

Պատասխան (Աիդա Ալեքսանյան) – Շատ բարի: Բնականաբար հաշվի կառնենք:

Ամփոփում (Գոռ Թադևոսյան)- Շնորհակալություն: Կա՞ն հարցեր հարգելի գործընկերներ, ունե՞ք կարծիքներ: Եթե այլ հարցեր չկան հարգելի գործընկերներ, ապա շնորհակալ եմ հանրային քննարկմանը մասնակցելու համար և այսօրվա հանրային քննարկումը համարենք ավարտված:

Հանրային քննարկման պատասխանատու

Կապան համայնքի ղեկավար

Պարգ Փարսյան

Ձեռնարկող՝

«Չաարատ Կապան» ՓԲԸ գլխավոր տնօրեն

Դավիթ Թովմասյան

Հանրային քննարկման վարող՝

Կապան համայնքի ղեկավարի 1-ին տեղակալ

Գոռ Թադևոսյան

Հանրային քննարկման արձանագրող՝

Կապանի համայնքապետարանի

գյուղ. և բնապահ. բաժնի առաջատար մասնագետ

Աստղիկ Մկրտչյան